

1908, og giver Vælgerne Adgang til indenfor de enkelte Kandidatliste, som opstilles, at øve Indflydelse paa, hvilke Kandidater paa den paagældende Liste der skal opnaa Valg. Ved Afgørelsen af dette Spørgsmaal møder man nu to Yderstandpunkter, som ogsaa har faaet Udtryk under Forhandlingerne i Folketinget; nemlig for det første Socialdemokraternes Standpunkt, som er det, at man ønsker Listevalgene bevaret i deres gamle Skikkelse, hvorved man altsaa lader Organisationerne ene afgøre, hvilke Kandidater Listen skal faa valgt, og paa den anden Side det Standpunkt, som indtages af det radikale Venstre; dette Parti ønsker at give Vælgerne Adgang til fuldstændig fri Nummerering af alle Listens Kandidater, saaledes at Vælgerne derigennem fuldt ud bestemmer disses Rækkefølge. Ved det her foreliggende Lovforslag har jeg fulgt Valglovskommissionens Flertal og er gaaet en Mellemvej mellem de to Standpunkter, saaledes at det foreslaas at give Vælgerne Adgang til indenfor Rækken af Kandidater at fremhæve en enkelt. Vælgerne faar derigennem Lejlighed til at øve nogen Kritik overfor Kandidatlisten, og de faar Mulighed for ved Stemmeafgivningen at bidrage til Valget af en Kandidat, som ellers paa Grund af sin Plads paa Listen ikke vilde have nogen som helst Udsigt til at opnaa Valg; det foreslaaede System har under Forhandlingerne i Folketinget alle Partier med Undtagelse af Socialdemokratiet sluttet sig til.

Med denne Form for Stemmeafgivning følger, at Stemmesedlerne maa indrettes saaledes, at enten samtlige Navne opføres i hvert Partis Felt paa Stemmesedlerne, eller at der i hvert Partis Felt paa Stemmeseddelen indrettes en aaben Plads, hvor Vælgeren kan nedskrive Navnet paa den Kandidat, han vil foretrække. Med Hensyn til Ordningen heraf og dens Gennemførelse i Praksis har der været delte Meninger i det høje Folketing, og Forslaget dækkede oprindeligt paa dette Punkt heller ikke Kommissionsforslaget. Jeg skal ikke i Enkeltheder gøre Rede herfor, men kun bemærke, at under Sagens Behandling i det høje Folketing er den Ordning blevet vedtaget, at Kandidatnavnene skal trykkes paa Stemmesedlerne i alle Kommuner med indtil 2 000 Indbyggere, medens det i Kommuner, der er større, er overladt — saaledes som det ogsaa var Tilfældet i Regeringsforslaget — til Kommunalbestyrelsen at bestemme, om Navnene skal trykkes eller ej.

Afstemningen sker da ved, at Vælgeren sætter Kryds ved den paagældende

Kandidatliste, hvis han ønsker at følge den Ordning af Kandidaterne, som Listen angiver; hvis han derimod ønsker at tilkendegive, at han foretrækker en enkelt Kandidat fremfor andre, sætter han sit Kryds udfor den paagældende Kandidats Navn, og derved støtter han altsaa paa een Gang Listen og den Kandidat, som han særlig foretrækker. Hvis Kandidatnavnene ikke er trykt paa Kandidatlisten — det vil altsaa sige, hvis det er i Kommuner med over 2 000 Vælgere, og By- eller Sogneraad har valgt den Fremgangsmaade —, maa Vælgeren selv nedskrive Navnet paa den Kandidat, som han foretrækker, paa Stemmeseddelen.

Opgørelsen af Valget finder Sted i Henhold til det belgiske System, som jo er prøvet i Praksis og har vist sig at tilvejebringe et passende Forhold mellem den Indflydelse, som Listestemmerne, altsaa de Stemmer, der har fulgt Listeopstillingen, og de personlige Stemmer, som ved Kryds udfor enkelte Kandidaters Navne særlig har fremhævet disse, maa have. Det har vist sig, at der ved dette System opnaas en rimelig Fordeling af de forskellige Hensyn, idet Systemet udelukker, at Mindretal vil kunne øve en uforholdsmæssig Indflydelse paa Valgets Udfald. Fordelingen sker da efter det her foreslaaede System saaledes, at man, saa langt Listestemmerne rækker, tildeler de paa Kandidatlisterne opførte Kandidater i den Rækkefølge, i hvilken de er opført paa Listen, saa mange af Listestemmerne, at de enkelte Kandidater med Tillæg af personlige Stemmer opnaar det saakaldte Fordelingstal, der fremkommer, naar man dividerer Antallet af samtlige de paa Listen afgivne Stemmer, altsaa baade Listestemmer og personlige Stemmer, med et Tal, der er een større end Tallet paa de Kandidater, som Listen har Krav paa; den udkomne Kvotient forhøjes saa til det nærmest følgende hele Tal. Naar en Kandidat har opnaaet Fordelingstallet, regnes han for valgt, og Valget finder Sted i den Rækkefølge, hvori Kandidaterne opføres paa Listen. Hvis man ikke ad den Vej faar alle de Kandidater valgt, som Listen har Krav paa, erklæres de af Listens øvrige Kandidater for valgte, som har opnaaet de største Stemmetal. Det er i Virkeligheden en meget let gennemskuelig og meget simpel Opgørelse, der her er foreslaaet.

Lovforslaget indeholder dernæst Bestemmelser om Indførelse af Listeforbund. Et Flertal saavel i Valglovskommissionen som i det høje Folketing har sluttet sig hertil. Forslaget er ganske naturligt be-